Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Selvitys

28.9.2017

FI.PLM.2017-3968
574/50.02.06/2017

Vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen kehittämistyöryhmä

Puolustusministeri Jussi Niinistö

Vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen kehittäminen

1. Perusteet

Puolustusministeri antoi tehtävän maaliskuussa 2017 selvittää, miten valtioneuvoston puolustusselonteon (5/2017) (jatkossa *puolustusselonteko*) kirjaukset vapaaehtoisen maanpuolustuksen kehittämisestä toimeenpannaan. Annetun selvitystehtävän taustalla olivat puolustusselonteon seuraavat kirjaukset:

- *"Maanpuolustuskoulutusyhdistystä kehitetään puolustusvoimien strategisena kumppanina pohjoismaisten toimintaperiaatteiden mukaisesti. Tavoitteena on vahvistaa vapaaehtoisen maanpuolustuksen asemaa paikallispuolustuksessa sekä virka-aputehtävissä."*

- *"Reservin koulutusjärjestelmä on kokonaisuus, johon kuuluvat puolustusvoimien kertausharjoitukset ja vapaaehtoiset harjoitukset sekä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kurssit. Reserviläisiä kannustetaan omaehtoiseen kunnon ylläpitoon sekä kouluttautumiseen verkkokoulutusmahdollisuuksia hyödyntäen. Reserviläisten osaamista hyödynnetään nykyistä paremmin sodan ajan joukoissa."*

Tehtävässä edellytettiin myös muiden Pohjoismaiden (Ruotsi, Norja ja Tanska) ja Viron vapaaehtoisen maanpuolustuksen järjestelyjen selvittämistä. Selvitystehtävä tulee esitellä puolustusministerille 30.9.2017 mennessä.

2. Johdanto

Selvityksessä tarkastellaan vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen kehittämismahdollisuuksia sekä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (jatkossa *MPK*) asemaa ja tehtäviä. Puolustusselonteon kuvaama lähtökohta on, että vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen potentiaalia suorituskyvyn tuottajana voidaan tehostaa ja että sen vaikuttavuutta kansallisessa puolustuksessa ja virka-avun tukemisessa voidaan lisätä. Tästä lähtökohdasta työryhmä on tunnistanut seuraavat kehittämisen osa-alueet:

- **Lainsäädäntö.** Lainsäädännön selkiyttämisellä ja kehittämisellä voidaan parantaa vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen toimintaedellytyksiä, tehostaa sen toimintaa ja lisätä sen toteuttamismahdollisuuksia.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

- **Kumppanuus.** Lähentämällä ja syventämällä MPK:n ja puolustusvoimien välistä strategista kumppanuutta voidaan paremmin kehittää reserviläisten koulutusta sekä hyödyntää osaamista ja paikallistuntemusta. Tällä kasvatetaan paikallisjoukkojen suorituskykyä sitouttamalla reserviläisiä sekä lisäämällä reserviläisten halua kehittää omaa osaamistaan.

- **Osallistuminen.** Aktiivinen ja laaja-alainen osallistuminen vapaaehtoiseen maanpuolustuskoulutukseen tukee paikallisjoukkojen suorituskykyjen tuottamista ja rakentamista. Tämä edellyttää osallistumiskynnyksen madaltamista sekä monipuolisen ja tarkoituksenmukaisen koulutuksen järjestämistä.

Selvitys tarkastelee MPK:n aseman kehittämistä kolmen eri vaihtoehdon kautta:

- **MPK:n kehittäminen julkisoikeudellisena yhdistyksenä**, jolloin kehittämisen painopisteenä on käytännön kumppanuus. Kumppanuuden kehittämisen kautta lisättäisiin toiminnan tarkoituksenmukaisuutta ja varmistettaisiin resurssien täysimääräinen hyödyntäminen.

- **MPK:n kehittäminen perustamalla viranomainen**, jolloin sen julkisoikeudellisien hallintotehtävien hoitamista tarkasteltaisiin uudelleen. Muutoksella laajennettaisiin vapaaehtoisen maanpuolustuksen toimintamahdollisuuksia ja edelleen lisättäisiin sen vaikuttavuutta suorituskyvyn rakentajana.

- **MPK:n kehittäminen osana puolustusvoimia**, jolloin sen julkisoikeudellisia hallintotehtäviä siirrettäisiin puolustusvoimille. Liittämisellä tavoiteltaisiin järjestelmien, toimintaperiaatteiden ja resurssien laajaa hyödyntämistä.

Selvitys on laadittu puolustusministeriön johdolla yhteistyössä puolustusvoimien kanssa. Selvityksen toimenpidesuosituksissa on hyödynnetty erillistä selvitystä muiden Pohjoismaiden ja Viron vapaaehtoisen maanpuolustuksen järjestelyistä. Selvitystä laadittaessa puolustusministeriö pyysi lausunnon puolustusvoimilta.

3. MPK:n kehittäminen julkisoikeudellisena yhdistyksenä

Vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain (556/2007) (jatkossa *VAPEL*) 6 §:n mukaan MPK on julkisoikeudellinen yhdistys, joka toimii valtakunnallisena vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen yhteistyöjärjestönä. Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen tarkoituksena on maanpuolustuksen edistäminen koulutuksen, tiedotuksen ja valistuksen keinoin. Yhdistyksellä voi olla myös alueellisia ja paikallisen tason yksiköitä. Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kelpoisuudesta saada nimiinsä oikeuksia ja tehdä sitoumuksia sekä kantaa ja vastata on voimassa, mitä yhdistyslain (503/1989) 6 §:n 1 momentissa säädetään rekisteröidystä yhdistyksestä.

VAPEL:n 7 §:n mukaan MPK:n julkisina hallintotehtävinä ovat:

> *1) järjestää vapaaehtoiseen maanpuolustukseen kuuluvaa sotilaallista koulutusta ja sotilaallisia valmiuksia palvelevaa koulutusta sekä vapaaehtoista maanpuolustusta koskevaa tiedotusta ja valistusta;*

2) kehittää naisten mahdollisuuksia osallistua vapaaehtoiseen maanpuolustukseen ja järjestää siihen liittyvää sotilaallista koulutusta ja sotilaallisia valmiuksia palvelevaa koulutusta;

3) ohjata, tukea ja sovittaa yhteen jäsenjärjestöjen maanpuolustuskoulutusta.

MPK:n koulutustoiminta muodostuu puolustusvoimien tilaamasta sotilaallisesta koulutuksesta, sotilaallisia valmiuksia palvelevasta koulutuksesta sekä varautumis- ja turvallisuuskoulutuksesta. MPK toimeenpanee puolustusvoimien tilaamaa ja johtamaa sotilaallista koulutusta. Tällaista koulutusta on esimerkiksi kohteensuojaus-, perustamis-, liikekannallepano-, esikunta-, taisteluensiapu- sekä ase- ja aselajikurssit. MPK:n järjestämiä sotilaallisia valmiuksia palvelevaa koulutusta on esimerkiksi aselaji- ja esikuntatekniikkakurssit. Lisäksi MPK on järjestänyt varautumis- ja turvallisuuskoulutusta, jonka tavoitteena on parantaa kansalaisten kykyä selviytyä paremmin arjen vaaratilanteissa. Koulutusteemoja ovat esimerkiksi kyber, ensiapu, henkinen tuki, alkusammutus, itsepuolustus, suunnistus, maastotaidot, etsintä ja pelastus sekä evakuointi ja väestönsuojelu.

VAPEL:n 28 §:n mukaisen sitoumuksen (jatkossa *sitoumus*) antaneiden henkilöiden käyttäminen puolustusvoimien antaman virka-avun tukemiseen on suhteellisen vähäistä. Sitoumuksen antaneita henkilöitä voidaan tietyin reunaehdoin käyttää virka-aputehtävissä. Virka-apuosaston johtajana toimii kuitenkin aina puolustusvoimien sotilasvirassa palveleva henkilö. Vapaaehtoisten laajemman hyödyntämisen esteeksi on muodostunut käytännössä se, etteivät vapaaehtoiset voi olla virka-aputehtävään osallistumisen vuoksi poissa töistä.

Selvitystyön aikana tunnistettiin useita mahdollisuuksia puolustusvoimien ja MPK:n strategisen kumppanuuden kehittämiselle. Nämä mahdollisuudet liittyvät ensisijaisesti MPK:n rooliin paikallisjoukkojen rekrytoinnin tukijana ja kouluttajana sekä paikallispataljoonien valmiutta edistävän koulutuksen suunnittelijana ja toteuttajana. Lisäksi MPK voisi tukea paikallisjoukkojen reserviläisten tehtäväpolkujen suunnittelussa ja kehittämisessä.

Vapaaehtoisten osaamista ja paikallistuntemusta voitaisiin hyödyntää paikallisjoukkoihin ja virka-aputehtäviin sijoitettavien **rekrytoinnissa** määrittämällä rekrytoinnin tukeminen MPK:n vastuulle. Rekrytoinnissa voitaisiin käyttää myös verkkoympäristössä olevia toimintakykyä kartoittavia etukäteistehtäviä sekä päivittää reserviläisten muu sijoituksissa hyödynnettävissä oleva osaaminen. Rekrytoinnin tukeminen ja tarvittava koulutuksen suunnittelu voitaisiin toteuttaa perustamalla valmiuspäällikön tehtävä MPK:n organisaatioon. Vapaaehtoisten roolin lisääminen virka-aputehtävissä edellyttää lainsäädäntömuutosta.

MPK:n **koulutustoiminnan** painopisteitä ovat paikallisjoukkoihin sijoitetuille henkilöille kohdennetut harjoitukset ja kurssit. MPK:ä käytetään paikallisjoukkojen ja erityisesti paikallispataljoonien koulutuksen suunnittelussa ja kouluttamisessa sekä sellaisten sotilaallisten taitojen kouluttamisessa, joita varusmiespalveluksen aikana ei kouluteta kaikille.

MPK:ta voitaisiin hyödyntää koulutustapahtumiin osallistuvien vapaaehtoisten fyysisen toimintakyvyn testaamisessa. Lisäksi MPK:tä ja sen jäsenjärjestöjä olisi mahdollista hyödyntää puolustusvoimien paikallisjoukkojen kunto-ohjelmien toteuttamisessa. Edellä mainitut toimet edellyttäisivät, että paikallisjoukkojen henkilöstölle määritettäisiin toimintakykyvaatimukset ja säännöllinen testausvelvoite eri tehtäviin. MPK:n laatujärjestelmällä voitaisiin myös arvioida koulutuksen laatua ja sitä voidaan käyttää tukemaan paikallisjoukkojen henkilöstön osaamisen kehittämistä sekä sodanajan sijoitettavuutta. Puolustusvoimien palkatulle henkilöstölle suunnattuja koulutustilaisuuksia voitaisiin hyödyntää MPK:n johtaja- ja kouluttajakoulutuksessa sekä muussa reservin koulutuksessa.

MPK tekee **kansainvälistä yhteistyötä** lähinnä Pohjoismaiden sekä Viron kanssa. Kansainvälinen yhteistoiminta on yksittäistä tarkkailija-, kouluttaja- ja oppilasvaihtoa lähinnä hyvien käytäntöjen edistämiseksi. MPK tarjoaa kansainväliseen yhteistoimintaan osallistuvalle henkilölle koulutusmahdollisuuden sekä tarvittavan vakuutusturvan. Muista kustannuksista henkilö vastaa itse. MPK:lla ei ole nykyisellään resursseja eikä välitöntä tarvetta kansainvälisen yhteistoiminnan lisäämiseksi. MPK:n kansainvälisen toiminnan lainsäädännöllinen perusta tulisi tarkastella osana kehittämisehdotuksia.

MPK:n toiminnalle nykyisin myönnetty valtionapu on vuosittain noin 1,8 M€, jonka lisäksi puolustusvoimat tilaa sotilaallista koulutusta MPK:ltä 1,3 M€:lla. **Rahoituspohjan** tason varmistaminen on tärkeää ja se mahdollistaa MPK:n toiminnan ylläpitämisen pitkällä aikavälillä. MPK:n järjestämä sotilaallisia valmiuksia palveleva koulutus on tällä hetkellä osallistujille maksullista. Maksullisuudella on osallistumista heikentävä vaikutus ja se rajoittaa erityisesti nuorten osallistumista toimintaan.

Puolustusvoimien johdolla on laadittu Reservin koulutuksen kehittämissuunnitelma (jatkossa RESKESU) vuosille 2018 -2022. RESKESU:ssa on huomioitu puolustusselonteon ja puolustusvaliokunnan mietinnön linjaukset ja sen yhtenä tarkoituksena on luoda edellytykset MPK:n toiminnan pitkäjänteiselle kehittämiselle puolustusvoimien strategisena kumppanina. Suunnitelman laatimiseen ovat osallistuneet MPK:n lisäksi keskeiset reserviläis- ja maanpuolustusjärjestöt.

Vapaaehtoiseen maanpuolustuskoulutuksen kehittämisen tueksi puolustusvoimat on tehnyt aikaisemmin puolustusministeriölle esityksen vapaaehtoista maanpuolustusta koskevan sääntelyn muuttamiseksi. Esityksellä mahdollistettaisiin vapaaehtoisten laajempi käyttö puolustusvoimien tilaamissa harjoituksissa ja ammunnoissa sekä sotilaallisen koulutuksen järjestäminen myös muilla kuin puolustusvoimien pysyvässä käytössä olevilla alueilla.

Esitykset MPK:n kehittämiseksi julkisoikeudellisena yhdistyksenä

Lainsäädännön muuttamista edellyttävät kehittämisehdotukset

1) Tarkennetaan sotilaallisen koulutuksen ja sotilaallisia valmiuksia palvelevan koulutuksen keskinäinen suhde (koulutuksen määritelmä ja sisältö). Esitys perustuu tarpeeseen selkiyttää VAPEL:n 2 §:ään sisältyviä määritelmiä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

2) Laajennetaan reserviläisten mahdollisuuksia toimia puolustusvoimien johtamissa taisteluammunnoissa kouluttajana ja varohenkilönä taisteluammunnoissa, kun ammunta tapahtuu sotilasviranomaisen johdon alaisena ja puolustusvoimien ohjauksessa. Esitys edellyttää muutosta VAPEL:n 21 §:ään.

3) Laajennetaan vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen antamismahdollisuuksia myös puolustusvoimien tilapäisessä käytössä oleville alueille. Esitys edellyttää muutosta VAPEL:n 17 §:ään.

4) Arvioidaan mahdollisuudet kehittää MPK:n vuosittaiseen valtionapuun liittyvää tulosohjausta. Lisäksi pyritään selkiyttämään puolustusministeriön ja Pääesikunnan tehtäviä vapaaehtoiseen Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen ohjauksessa ja valvonnassa. Esitys perustuu tarpeeseen selkiyttää vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain 3 §:ssä säädettyä viranomaisten vastuunjakoa.

Yhteistyön ja osallistumisen kehittäminen

5) Kehitetään reservin koulutusta puolustusvoimien laatiman *"Reservin koulutuksen kehittämissuunnitelman"* (*RESKESU*) mukaisesti. RESKESU:sa mainitut toimenpiteet sisällytetään puolustusvoimien toimintasuunnitelmiin ja toimintakäskyihin. Tulokset raportoidaan vuosiraporteissa ja niitä tarkastellaan Reservin neuvottelukunnassa, Vapaaehtoisen maanpuolustuksen neuvottelukunnassa, Vapaaehtoisen maanpuolustuksen alueellisissa neuvottelukunnissa sekä PV:n ja MPK:n välisessä kumppanuussopimuksen seurantaryhmässä.

6) Pilotoidaan MPK:n valmiuspäällikkö MPK:n organisaation 2-3 piirissä vuoden 2018 aikana. Kustannusvaikutus pilotoinnille olisi noin 0,05-0,1 M€. Saadut havainnot ja esitykset jatkotoimista esitellään puolustusministerille 1.3.2019 mennessä. Mikäli pilotointi johtaisi valmiuspäällikköjärjestelmän rakentamiseen, niin sen arvioitu kustannusvaikutus olisi noin 0,35 M€ (7 osa-aikaista henkilöä) vuodessa. Valmistaudutaan perustamaan valmiuspäällikön tehtävät MPK:n organisaatiossa viimeistään vuoden 2020 alusta.

7) Selvitetään mahdollisuudet lisätä vapaaehtoisten käyttöä virka-aputehtävissä. Selvityksestä vastaa PV ja se esitellään puolustusministerille vuoden 2018 loppuun mennessä.

8) Esitetään sotilaallisia valmiuksia palvelevaa koulutusta muutettavaksi maksuttomaksi. Esityksen kustannusvaikutus olisi noin 1,0 M€. Kustannus esitetään katettavaksi korottamalla maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemisen määrärahaa 1,0 M€:lla vuodesta 2019 alkaen.

4. MPK:n kehittäminen perustamalla viranomainen

MPK on julkisoikeudellinen yhdistys, jonka asema perustuu VAPEL:iin. MPK:n toiminnan kehittämisessä on otettava huomioon hallintotehtävän antamisesta muulle kuin viranomaiselle koskevat rajoitukset. Merkittävin rajoitus hallintotehtävien antamiselle tulee perustuslain 124 §:stä, jonka mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksen-

mukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle.

Perustuslakivaliokunta totesi (PeVL 52/2006 vp) VAPEL:a säädettäessä, että sotilaallisessa koulutuksessa on kysymys valmentautumisesta käyttämään puolustusvoimille kuuluvaa sotavoimaa ja koulutuksen antaminen valtion sotavoiman käyttöön on epäilemättä perustuslain 124 §:ssä tarkoitettu julkinen hallintotehtävä. Olennaisilta osiltaan tällaisen koulutuksen tulee pysyä viranomaisten käsissä. Koulutuksessa valmentaudutaan merkittävimmän valtion käytettävissä olevan voiman ja siinä mielessä julkisen vallan käyttöön, vaikka itse koulutuksessa ei merkittävää julkista valtaa käytettäisikään.

Selonteon asettama tavoite MPK:n kehittämisessä on pääosin saavutettavissa kehittämällä MPK:tä julkisoikeudellisena yhdistyksenä. Vapaaehtoiselle maanpuolustukselle asetettujen tavoitteiden esteitä voitaisiin mahdollisesti ratkaista perustamalla viranomainen, jolle MPK:n julkisoikeudellisten tehtävien hoitaminen siirrettäisiin.

Uuden viranomaisen perustaminen olisi laaja kokonaisuus, joka vaikuttaisi poikkileikkaavasti puolustusvoimien ja MPK:n rakenteisiin. Henkilöstöön, logistiikkaan ja operatiivisiin kokonaisuuksiin liittyvät muutokset ja edelleen niihin liittyvät lainsäädännön muutostarpeet riippuisivat pitkälti siitä, millainen uuden viranomaisen rooli ja siihen liittyvät tehtävät olisivat.

MPK:n julkisoikeudellisten hallintotehtävien siirtäminen viranomaiselle voisi avata uusia, laajempia mahdollisuuksia vapaaehtoisten käytölle kansallisen puolustuksen tehtävissä ja virka-avun antamisessa. Uuden viranomaisen perustamiseen ja toimintaan liittyvät kustannukset olisivat kuitenkin arviolta suuremmat suhteessa viranomaisen edellä kuvattuihin tehtäviin. Viranomaisen perustaminen ei poistaisi sen tarvetta tukeutua edelleen puolustusvoimien tiloihin, henkilöstöön, materiaaliin ja alueisiin. Mahdolliselle uudelle viranomaiselle määriteltävät tehtävät tulisivat ainakin osaltaan olemaan päällekkäisiä puolustusvoimien lakisääteisten tehtävien kanssa.

Muutos viranomaiseksi olisi kuitenkin laaja-alainen kokonaisuus, mikä edellyttäisi muutoksen kokonaisvaltaista selvittämistä aikatauluineen.

5. MPK:n kehittäminen osana puolustusvoimia

Selvitystyössä tarkasteltiin myös vaihtoehtoa MPK:n julkisoikeudellisten tehtävien siirtämisestä kokonaan tai osin puolustusvoimille. Vaihtoehdolla lähestyttäisiin muiden pohjoismaiden mallia, jolloin hyötyjä voitaisiin hakea erityisesti suorituskyvyn rakentamisen ja operatiivisen käytön sekä niihin liittyvän lainsäädännön näkökulmista. Puolustusvoimien organisaatioon liitettynä vapaaehtoistoiminta voisi muodostaa joko oman hallintoyksikön tai sen toiminnallisuudet voitaisiin jollain muulla tavalla sulauttaa osaksi puolustusvoimien olemassa olevia rakenteita. Muutoksen kautta vapaaehtoisten rooli osana puolustusvoimien suorituskykyjä voisi laajentua esimerkiksi koulutus- ja valmiusasioissa sekä virka-avun antamisessa.

Käytännössä MPK:n julkioikeudellisista tehtävistä voisi siirtyä puolustusvoimille lähinnä sotilaallisen koulutuksen antaminen. MPK:lle jäisi edelleen sen muut julkiset hallintotehtävät sekä muut sille kuuluvat tehtävät. Mahdollisen tehtävien liittämisen jälkeen

nykyisen MPK:n toiminnassa voisi korostua esimerkiksi maanpuolustustahtoa ylläpitävä ja lisäävä toiminta. Tehtävien siirtäminen puolustusvoimille edellyttää MPK:n ja puolustusvoiminen välisen resursoinnin tarkastelua.

Tehtävien siirtämisellä puolustusvoimille on samoja laaja-alaisia vaikutuksia kuin sen julkisoikeudellisten tehtävien antamisessa uudelle viranomaiselle.

MPK:n tehtävien siirtäminen muuttaisi merkittävästi sen ja puolustusvoimien tehtäviä ja organisaatiota sekä siihen liittyvien vaikutusten arviointia.

MPK:n julkisoikeudellisten tehtävien siirtäminen kokonaan tai osin puolustusvoimille olisi kuitenkin laaja-alainen kokonaisuus, mikä edellyttäisi muutoksen kokonaisvaltaista selvittämistä aikatauluineen.

6. Toimenpidesuositukset

Työryhmä esittää, että Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kehittämistä jatketaan vaihtoehdon 1 (MPK:n kehittäminen julkisoikeudellisena yhdistyksenä) mukaisesti.

Lisäksi työryhmä jättää harkittavaksi vaihtoehdon 2 (MPK:n kehittäminen perustamalla viranomainen) ja/tai vaihtoehdon 3 (MPK:n kehittäminen osana Puolustusvoimia) selvittämistä vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen pitkän aikavälin kehittämisen mahdolliseksi perustaksi.

Työryhmän puheenjohtaja

Yksikön johtaja — Antti Lehtisalo

Työryhmän sihteeri

Vanhempi osastoesiupseeri — Jyri Kopare

Liitteet

Pohjoismaiden ja Viron vapaaehtoisen maanpuolustuksen järjestelyt - Pohjoismaiset toimintaperiaatteet ja niiden soveltuvuus MPK:n kehittämiseen

Puolustusvoimien lausunto

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Pohjoismaiden ja Viron vapaaehtoisen maanpuolustuksen järjestelyt - Pohjoismaiset toimintaperiaatteet ja niiden soveltuvuus MPK:n kehittämiseen

Puolustusministerin toimeksiannon mukaisesti selvitettiin vapaaehtoisen maanpuolustuksen järjestelyt muissa Pohjoismaissa ja Virossa. Tiivistelmä maakohtaisesta vertailusta on esitetty alla olevalla taulukolla.

Tehdyn selvityksen perusteella käy ilmi, että muissa Pohjoismaissa ja Virossa vapaaehtoinen maanpuolustus on järjestetty yhteneviä periaatteita noudattaen ja toiminta on, kuten Suomessakin vapaaehtoisuuteen perustuvaa, lailla säänneltyä maanpuolustustoimintaa, jolla on vahva rooli erityisesti paikallispuolustuksessa, muiden viranomaisten tukemisessa sekä kokonaisturvallisuutta edistävässä maanpuolustuskoulutuksessa. Vapaaehtoiseen maanpuolustustoimintaan osallistujilta edellytetään pääsääntöisesti 18 vuoden ikää ja oman maan kansalaisuutta, mutta myös nuorille suunnattua toimintaa järjestetään.

Muissa Pohjoismaissa ja Virossa vapaaehtoinen sotilaallinen maanpuolustus on organisoitu kodinturvajoukko-organisaatioksi, joka Tanskaa lukuun ottamatta on asevoimien komentajan alainen. Tanskassa kodinturvajoukko-organisaatio on normaalioloissa puolustusministeriön alaisuudessa, mutta se valmistaudutaan poikkeusoloissa alistamaan asevoimien komentajalle.

Selvitystyöstä käy ilmi, että Pohjoismaiden ja Viron malleissa kodinturvajoukot ovat oma "puolustushaaransa" ja ne toimivat osana kyseisten maiden asevoimia, vastaten myös omasta operatiivisesta suunnittelustaan ja joukkojensa käytöstä. Kodinturvajoukkojen aseet säilytetään pääosin kotona pl. Ruotsissa, jossa noin 25 %:lla aktiiveista on aseet kotona ja Tanskassa, jossa ollaan kuitenkin palaamassa kotisäilytykseen. Kodinturvajoukkojen rooli aseiden säilytyksessä on joko toiminnallinen turvallisuusjärjestely tai asekaappien hankkiminen jäsenille. Selvityksen mukaan ainoastaan Virossa Kaitseliitilla on rooli aselupien myöntäjänä.

Tarkasteltujen maiden vapaaehtoisen maanpuolustuksen rahoitus muodostuu pääosin puolustusbudjetista. Osallistuminen vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön on maksutonta, jonka lisäksi osallistujan välittömät kulut korvataan.

Suomessa nykyisen vapaaehtoisen maanpuolustuksen muuttaminen itsenäiseksi paikallispuolustuksen ja virka-avun toimijaksi edellyttäisi lainsäädännöllisten muutosten ohella myös uusia resursseja. Toiminnan käynnistäminen ja operatiivisen toimintavalmiuden saavuttaminen veisi useita vuosia. Pohjoismaisen toimintaperiaatteen mukaiset kodinturvajoukot olisivat Suomessa puolustusvoimien paikallisjoukkoja. Puolustusvoimilla ja MPK:llä ei ole tähän mennessä ollut tarvetta laajentaa MPK:n roolia operatiiviseen suunnitteluun ja joukkojen käyttöön, vaan lähtökohdaksi on riittänyt nykyisten laissa määritettyjen tehtävien kehittäminen.

Yhteenvetona voidaan todeta, että Pohjoismaiden ja Viron vapaaehtoisen maanpuolustuksen johtavia ja toimintaa luonnehtivia yhteisiä periaatteita ovat sitoutuneisuus, valmius, paikallistuntemus ja joukon kiinteys - samat periaatteet kuin MPK:n toiminnassakin.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

1 Vapaaehtoisen maanpuolustuksen lainsäädännöllinen asema

RUOTSI	NORJA	TANSKA	VIRO
Kaksi eri lakia/asetusta: Förordning (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet ja Förordning (1994:523) om förmåner till frivilliga. Kodinturvasta (**Hemvärnet**) on oma asetuksensa Hemvärnsförordning (1997:146). Vapaaehtoisen maanpuolustustyön katsotaan olevan kokonaismaanpuolustusta (Totalförsvaret). Kodinturvajoukot ovat osa puolustusvoimia.	Uusi Puolustuslaki (Lov om verneplikt og tjeneste i Forsvaret m.m. [forsvarsloven]), jolla neljä vanhempaa lakia (Asevelvollisuuslaki, Kodinturvalaki, Aseistakieltäytyjälaki ja Puolustushenkilöstölaki) yhdistetään yhdeksi. Puolustuslaissa säädetään vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta ja kodinturvasta.	Laki Kodinturvasta (**Hjemmeværn**). Kodinturva osallistuu osana sotilaallista maanpuolustusta maa-, meri-, ja ilmavoimien tehtävien täyttämiseen.	Perustuslaki Laki suojeluskunnasta (Kaitseliidu seadus, 2013) Kansalaisten maanpuolustusvelvollisuus perustuu Viron perustuslakiin. Suojeluskunnan toiminta puolestaan perustuu kansalaisten oikeuteen puolustaa maataan Laki Suojeluskunnasta säätää jäsenistön harjoittelusta sekä sodan ajan joukkojen tuottamisesta ja perustamisesta. Laki säätää myös suojeluskunnan vartiointitehtävistä puolustusministeriössä ja asevoimissa sekä muiden hallinnonalojen tukemisesta kriisitilanteissa. Myös suojeluskunnan maanpuolustuksellinen nuorisotyö on laissa säädetty tehtävä. Lainsäädäntö edellyttää työnantajia antamaan suojeluskuntalaiselle kymmenen vuorokautta palkatonta lomaa vuodessa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

2 Organisoituminen suhteessa maan puolustusvoimiin

RUOTSI	NORJA	TANSKA	VIRO
Vapaaehtoista maanpuolustusta ohjaa Pääesikunta ja osin kokonaisturvallisuuden kriisinhallintavirasto MSB (Myndigheten för samhällskydd och Beredskap). Hemvärnet (Kodinturvajoukot) on osa Ruotsin puolustusvoimien sodan ajan kokoonpanoa.	Kodinturvajoukot ovat puolustusvoimien komentajan alaisuudessa ja luonteeltaan nopeasti perustettava valmiusjoukko. Pohdinnassa on kodinturvan ja maavoimien yhdistäminen.	Kodinturvajoukot on vapaaehtoinen sotilaallinen järjestö, jota ohjaa puolustusministeriö. Kodinturvajoukkojen johtoporras (Hjemmeværnskommandoen) on suoraan ministeriön alainen johtoporras. Kodinturva ei ole orgaaninen osa puolustusvoimia. Harjoituksissa kodinturvajoukko tyypillisesti alistetaan operatiivisesti soveltuvalle puolustusvoimien johtoportaalle. Sodan aikana tai muiden poikkeusolojen vallitessa voidaan kodinturva tai sen osia alistaa puolustusvoimien komentajalle.	Suojeluskunta saa sodan ajan tehtävänsä asevoimien komentajalta ja sen komentaja on asevoimien komentajan alainen (vain SA-organisaatio ja siihen liittyvä koulutus). Naisjärjestön, nuorisojärjestön tai tyttöjärjestön koulutukseen ei Viron asevoimien komentaja voi suoraan vaikuttaa. Osia suojeluskunnasta liitetään asevoimiin. Vihreiksi komppanioiksi nimitetyt komppaniat liitetään Viron prikaateihin.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

3 Tehtävät, erityisesti paikallispuolustukseen ja virka-apuun liittyvät

RUOTSI	NORJA	TANSKA	VIRO
Kodinturvajoukot ovat osa Ruotsin paikallispuolustusta ja niiden päätehtävänä on kriittisen infrastruktuurin suojaaminen. Lisäksi kodinturvajoukkojen on kyettävä tukemaan puolustusvoimien operatiivisia joukkoja eri tehtävissä, erityisesti suojaamalla toimintaa valmiutta kohotettaessa. Rauhan aikana kodinturvajoukot antavat virka-apua muille viranomaisille. Kodinturvalla on merkittävä rooli vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen järjestämisessä ja koulutuksen koordinoinnissa.	Kodinturvajoukkojen neljä päätehtävää ovat kansallinen kriisinhallinta, aluepuolustus paikallistasolla, tärkeiden kohteiden suojaaminen ja valvonta sekä siviiliyhteiskunnan tukeminen. Alueelliseen puolustuksen tehtävät annetaan puolustusvoimien operaatioesikunnasta. Sodan aikaisena toiminta-ajatuksena on myös vastarinnan jatkaminen maan miehitetyissä osissa. Kodinturva ylläpitää lisäksi vapaaehtoista Kodinturvanuorisojärjestöä (Heimevernsungdommen) 16–21-vuotiaille nuorille, jotka saavat järjestössä tietoa maanpuolustuksesta yleisesti ja erityisesti kodinturvasta.	Tanskan kodinturvajoukot suorittavat erilaisia tehtäviä puolustusvoimien ja siviiliyhteiskunnan tarpeisiin. Kodinturva osallistuu puolustusvoimien tehtävien suorittamiseen, mutta se ei ole orgaaninen osa puolustusvoimia. Merivoimakodinturva osallistuu merialueiden valvontaan sekä pelastus- ja ympäristönsuojelutehtäviin. Ilmavoimakodinturva suorittaa etsintöjä, valvontaa, tiedustelua ja kuljetustehtäviä sekä tukee ilmavoimia suojaamalla ja valvomalla Tanskan lentotukikohtia.	Suojeluskunta toimii Viron puolustuksessa paikallispuolustuksen omaisissa tehtävissä ja antaa virka-apua muille viranomaisille. Suojeluskunta kouluttaa sotilaitaan myös sissitoimintaan.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

4 Vapaaehtoiseen maanpuolustukseen osallistuvien henkilöiden osaamisvaatimukset ja mahdolliset muut taustavaatimukset

RUOTSI	NORJA	TANSKA	VIRO
Vapaaehtoiseen maanpuolustukseen osallistuvien on oltava Ruotsin kansalaisia. Kodinturvajoukkoihin hakeutuvasta tehdään laaja turvallisuusselvitys ja arvioidaan huolellisesti heidän käytettävyyttään eri tehtäviin.	Varusmiespalveluksen perusteella Kodinturvajoukkoihin tuotetaan vuosittain noin 4 500 kodinturvareserviläistä. Sukupuolineutraaliin varusmiespalvelukseen kelpuutetaan Norjan kansalaiset kutsuntojen ja halukkuuden perusteella. Operatiivisiin kodinturvayksiköihin (Heimevernets Insattsstyrker) hakeutuvalta edellytetään suoritettua varusmiespalvelusta ja nuhteettomuutta. Valintaprosessin osana hakeutuvista tehdään turvallisuusselvitys ja heidän fyysistä kuntoaan, asennettaan ja motivaatiotaan testataan. Kodinturvanuorisojärjestöön voivat liittyä 16–21-vuotiaat Norjan kansalaiset, jotka eivät vielä ole suorittaneet varusmiespalvelusta. Heiltä edellytetään nuhteettomuutta ja vähintään kohtalaista fyysistä kuntoa.	Kodinturvajoukkoihin voivat hakeutua vapaaehtoiseksi 18 vuotta täyttäneet Tanskan kansalaiset tai henkilöt jotka ovat asuneet Tanskassa vähintään viisi vuotta. Valinnassa huomioidaan rikosrekisteritietoja, terveydentilaa ja aiempaa palvelusta puolustusvoimissa. Ellei aiempaa sotilaskoulutusta ole, henkilön on suoritettava sotilaallinen peruskoulutus ensimmäisen kolmen palvelusvuoden kuluessa. Kodinturvasotilaalta edellytetään myös kohtuullista fyysistä kuntoa.	Aktiivijäsenen on oltava 18 vuotta täyttänyt Viron kansalainen. Kunniajäsen voi olla Viron tai ulkomaan kansalainen Tukijäsen voi olla Viron tai ulkomaan kansalainen. Nuorisojäsenen tulee olla 7 - 18 vuotias Viron kansalainen, joka tuntee Kaitseliitin tavoitteet. Jäseneksi pyrkivällä tulee olla kaksi suosittelijaa suojeluskunnasta. Kaikista jäseniksi haluavista tehdään turvallisuusselvitys ja henkilön tulee olla elintavoiltaan ja fyysiseltä kunnoltaan suojeluskuntaan sopiva.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

5 Henkilökohtaisten aseiden säilytysmekanismi ja vapaaehtoisten maanpuolustusjärjestöjen rooli aselupien antamisessa ja aseiden säilytyksessä

RUOTSI	NORJA	TANSKA	VIRO
Vain osalla Kodinturvajoukoista on myös ase kotisäilytyksessä korkeamman valmiuden takaamiseksi. Kotona säilytettävät aseet on lukittu patruunapesälukoin. Sotilaalla ei itsellään ole avainta patruunapesälukkoon. Miehistön aseiden osalta on ryhmänjohtajilla patruunapesälukon avain, joukkueenjohtajilla puolestaan ryhmänjohtajien avaimet ja komppanian päälliköllä joukkueenjohtajien avaimet	Sotilailla on ollut henkilökohtainen varustus ja ase kotonaan. Ase on säilytettävä turvallisesti asuinrakennuksessa. Aseesta poistetaan keskeinen osa (lukko/iskuri) jota on säilytettävä erillään aseesta. Aseiden kotona säilyttämisestä ollaan kuitenkin luopumassa ja siirtymässä keskitettyihin säilytysratkaisuihin.	Kodinturvasotilailla on henkilökohtainen varustus kotonaan. Henkilökohtaiset aseet on ennen säilytetty kotona, mutta varkausriskin takia on siirrytty keskitettyyn säilytykseen. Vuoden 2017 ja 2018 aikana hankitaan kuitenkin uusia turvakaappeja asennettaviksi koteihin. Tämän jälkeen aseita voidaan tietyin ehdoin säilyttää kotona.	Suojeluskuntalaisilla on oikeus säilyttää henkilökohtaista asettaan kotona. Noin 30 prosenttia suojeluskuntalaisista näin myös tekee, jolloin suojeluskunta maksaa asekaapin hankinnan. Suojeluskunnan jäsenet voivat saada suojeluskunnalta aseenostoluvan. Tämä edellyttää aseen rekisteröimistä suojeluskunnan aserekisteriin ja aseen vuosittaista esittämistä omassa malevissaan. Henkilön poistuessa maasta pidemmälle lomalle tai töihin, tulee suojeluskunnan ase toimittaa oman malevin asevarastolle.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

6 Vapaaehtoisen maanpuolustuksen rahoitus ja maksettavat korvaukset

RUOTSI	NORJA	TANSKA	VIRO
Vapaaehtoinen maanpuolustus saa pääosin rahoituksensa puolustusbudjetista, ja rahoituksen jakautumista eri toimijoille ohjataan Pääesikunnasta ja MSB:sta.[1] Vuonna 2015 Ruotsin kodinturvajärjestelmän budjetti oli noin **185 miljoonaa euroa** (4,2 % puolustusbudjetista), ja kodinturva tuotti tuolloin 46 % asevoimien vahvuudesta, yhteensä 22 000 sotilasta. Tuotantotehtävään sitoutui alle 5 % asevoimien palkatusta henkilöstöstä, joten järjestelmää voidaan pitää panos-tuotostarkastelussa tehokkaana. Vapaaehtoisen maanpuolustuksen järjestöjen henkilöille maksetaan yli kuusi tuntia kestäviltä koulutuspäiviltä päivärahaa kun koulutus kestää yli kaksi vuorokautta tai kun koulutus on suoraan kytköksissä kokonaismaanpuolustuksen järjestelyihin. Hälyy-	Kodinturvajoukkojen määrärahat ovat reilut **130 miljoona euroa** vuodessa ja sisältyvät puolustusmäärärahoihin.	Kodinturvajoukkojen määrärahat ovat vuositasolla **60–70 miljoonaa euroa** ja sisältyvät puolustusmäärärahoihin. Budjettikehykset määritetään viiden vuoden välein puolustusselonteossa	Suojeluskunta saa noin 98 prosenttia budjetistaan puolustusbudjetista. Suojeluskunta on yksi Viron suurimmista kiinteistönomistajista ja vuokratulot ovat malevien käytettävissä. Vuokratulot käytetään suojeluskunnan kehittämiseen ja toimintaan. Jäseniltä kerätään pieni kuukausittainen jäsenmaksu.

[1] Ruotsin kokonaismaanpuolustuksen kriisinhallintavirasto (MSB) (Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap) siirrettiin oikeusministeriön alaisuuteen 2016 ja se mahdollisesti jakaa organisaatiotukea tulevaisuudessa joillekin vapaaehtoisen maanpuolustuksen järjestöistä myös omasta budjetistaan.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

tystehtäviin (esimerkiksi palo- ja pelastustoimeen osallistuminen) osallistuville maksetaan myös työ- ja tuntiperusteisia lisäkorvauksia. Vapaaehtoishenkilöstölle maksetaan myös korvauksia heidän pätevöidyttyään jossain asiassa, esimerkiksi ylennettäessä päällystötehtäviin. Matkakulut, majoitus ja ruoka koulutusajalta korvataan. Palvelussuhteeseen sisältyy sosiaaliturva ja vakuutussuoja.			

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Pääesikunta
Koulutusosasto
HELSINKI

Lausunto

AN16807

26.9.2017

Puolustusministeriö

PL 31
00131 HELSINKI

Puolustusministeriön asiakirja FI.PLM 2017-3829 52/00.03.11/2017

PUOLUSTUSVOIMIEN LAUSUNTO VAPAAEHTOISEN MAANPUOLUSTUKSEN KEHITTÄMISTÄ KOSKEVAN TYÖRYHMÄMIETINNÖN LUONNOKSESTA

Puolustusministeriö on viiteasiakirjana mainitulla lausuntopyynnöllään pyytänyt Puolustusvoimia lausumaan asiakirjan liitteenä olevasta vapaaehtoisen maanpuolustuksen kehittämistä selvittäneen työryhmän selvitysluonnoksesta.

Puolustusvoimat kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa kantanaan seuraavaa.

Selvityksessä esillä oleva asiakokonaisuus on Puolustusvoimille merkittävä ja asialla on laaja yhteiskunnallinen vaikuttavuus. Puolustusvoimissa vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen kehittäminen on Valtioneuvoston puolustusselonteon (VNK 5/2017) ohjaamana kytketty osaksi reservin koulutuksen kehittämissuunnitelmaa vuosille 2018–2022 (PE:n ak AN8496/6.7.2017). Suunnitelma on laadittu yhteistyössä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kanssa ja sen valmistelussa on kuultu keskeisimpiä reserviläisjärjestöjä.

Esillä oleva selvitys on valmisteltu erittäin kiireisellä aikataululla ottaen huomioon asian laaja yhteiskunnallinen merkittävyys. Puolustusvoimat toteaa, että selvitysluonnoksessa esillä olevaa vaihtoehtoa yksi MPK:n kehittämisestä julkisoikeudellisena yhdistyksenä nykytilan pohjalta lainsäädäntöä selkeyttämällä voitaisiin pitää jatkotyöskentelyn perusteena. Se luo pohjan myös strategiselle kumppanuudelle ja puolustusvoimien suorituskyvyn suunnitelmalliselle kehittämiselle. Nykymuotoinen järjestely on laajalti yhteiskunnassa hyväksyttyä ja se on saavuttanut, puutteistaan huolimatta, merkittävän kannatuksen keskeisimpien reserviläisjärjestöjen piirissä.

Puolustusvoimien käsityksen mukaan esillä oleviin kehittämisvaihtoehtoihin kaksi ja kolme liittyy merkittäviä lainsäädännöllisiä ja rakenteellisia muutostarpeita. Nämä edellyttävät asiaan liittyvän sääntelyn tarkastelua kokonaisuutena siten, että huomioidaan myös muut asiaan liittyvää sääntelyä koskevat lainsäädäntöhankkeet. Kehittämisvaihtoehtojen

vaikutukset Puolustusvoimien paikallispuolustuskonseptiin on analysoitava perusteellisesti.

Yksityiskohtaisena muotoiluehdotuksena toimenpidesuositukseksi esitetään seuraavaa:

Työryhmä esittää, että Maanpuolustuskoulutusyhdistystä kehitetään julkisoikeudellisena yhdistyksenä vaihtoehdon 1 mukaisesti.

Lisäksi työryhmä esittää harkittavaksi vaihtoehdon 2 (MPK:n kehittäminen perustamalla viranomainen) ja/tai vaihtoehdon 3 (MPK:n kehittäminen osana Puolustusvoimia) selvittämistä vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen pitkän aikavälin kehittämisen mahdolliseksi perustaksi.

Pääesikunnan päällikkö
Kenraaliluutnantti Timo Kivinen

Apulaisosastopäällikkö
Eversti Petteri Tervonen

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

JAKELU

TIEDOKSI